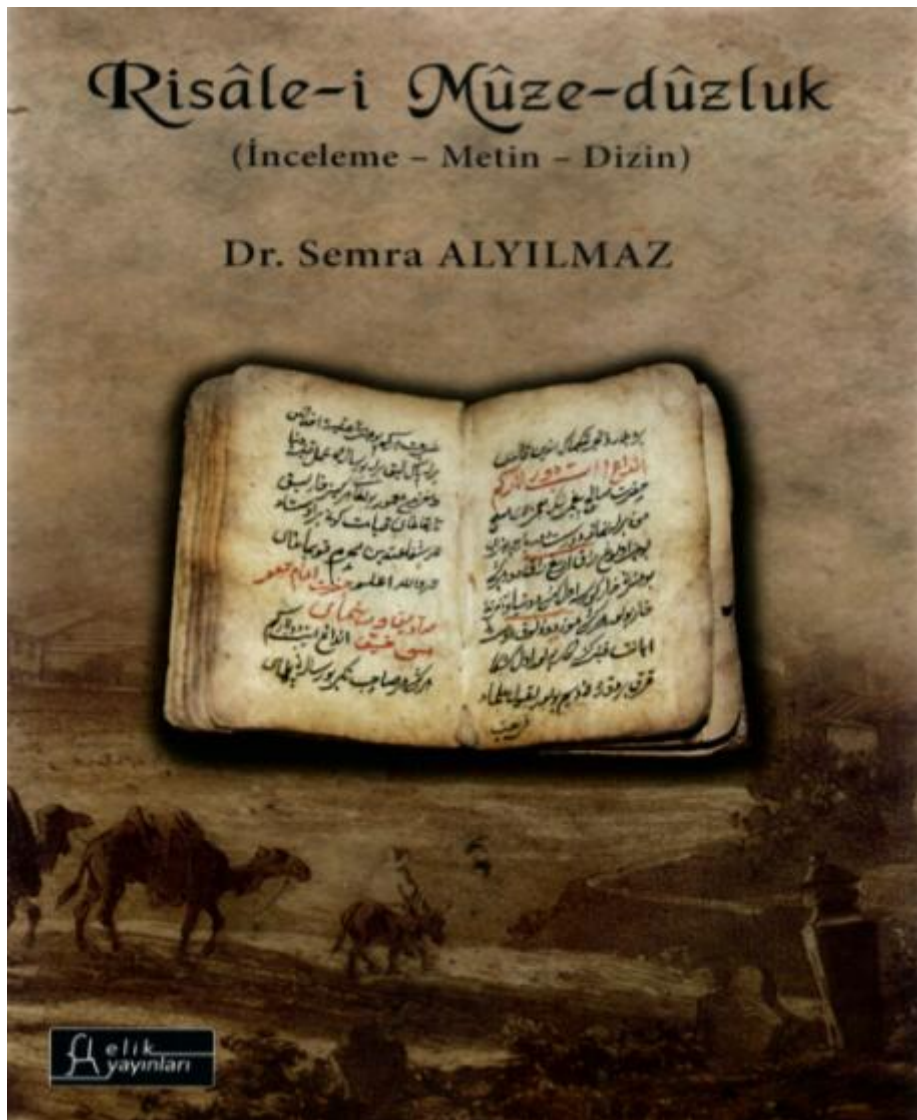

Uluslararası Uygur Araştırmaları Dergisi, Sayı: 1/1 2013, Sayfa: 153-154.
Xelqara Uyğur Tetqiqati Jorjali, San: 1/1 2013, Sehipe: 153-154.
International Journal of Uyghur Studies, Volume: 1/1 2013, Page: 153-154.

**Semra Alyılmaz, *Risâle-i Mûze-dûzluk (İnceleme-Metin-Dizin),*
Elik Yayınları, Ankara 2011, 335 s.**

Derya ERSÖZ*

* Ege Üniversitesi, Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, Doktora Öğrencisi, İzmir-TÜRKİYE, E-posta: ersoz.derya@hotmail.com

Semra ALYILMAZ tarafından kaleme alınan ve Elik Yayınları arasında 2011 yılında yayınlanan *Risâle-i Mûze-dûzluk* adlı eser, *İnceleme*, *Metin* ve *Dizin* başlıklı üç ana bölümden oluşmaktadır.

İnceleme kısmında; *Risâle-i Mûze-dûzluk'un Genel Özellikleri*, *Risâle-i Mûze-dûzluk'un İçeriği*, *Risâle-i Mûze-dûzluk'un Önemi* ve *Risâle-i Mûze-dûzluk'un Yazım ve Dil Bilgisi Özellikleri* adlı dört alt başlık verilmiştir.

Risâle-i Mûze-dûzluk'un Genel Özellikleri isimli bölümde; öncelikle eserin adı incelenmiş, müellifi, müstensihî ve istinsah tarihine değinilmiş, yazıldığı dönemle ilgi ayrıntılı bilgi verilmiş ve eserin fiziki özellikleri tanıtılmıştır. Eserin adı ile ilgili özel bir bilgi verilmediğini belirten yazar, ilgili satırlarda geçen *mûze-dûzluk* kelimesini isim niteliğinde en belirgin bilgi olarak görür ve kelimeyi biçimsel ve anlamsal olarak inceler. ALYILMAZ, eserin yazıldığı dönemi Çağatay Türkçesinin Klasik Sonrası Devri olarak göstererek, Çağataycanın devirlere ayrılması konusundaki tartışmalara yer verir. Eserin kuvvetli ihtimal olarak yazıldığı yeri Hoten olarak işaret eden yazar, Hoten'in sosyo-kültürel özellikleri hakkında da bilgiler verir.

Risâle-i Mûze-dûzluk'un İçeriği isimli bölümde ilk olarak; Hazret-i Salih Peygamber ve Mucizesi anlatılmış, eserin meslek erbabı için gerekliliği açıklanmış, Usta Ali'nin *Risâle-i Mûze-dûzluk'u Satın Alışı* ve Onun Adına Hac Görevinin Yerine Getirilişi'nden bahsedilmiş, *Mûze-dûzluk Mesleğinin* ve Diğer Mesleklerin Öncüleri sayılmış, *Mûze-dûzluk Mesleğinin Araç Gereçleri* ve *Hükümleri* tanıtılmıştır. Yazar, sınırları net çizilmese de eserde birbiriyle bağlantılı beş konunun işlendiğini belirtir. Bunlar; Hazret-i Salih Peygamber ve Mucizesi, *Risâle-i Mûze-dûzluk'un Meslek Erbabı İçin Gerekliliği*, Usta Ali'nin *Risâle-i Mûze-dûzluk'u Satın Alışı* ve Onun Adına Hac Görevinin Yerine Getirilişi, *Mûze-dûzluk Mesleğinin* ve Bazı Mesleklerin Öncüleri, *Mûze-dûzluk Mesleğinin Hükümleri*'dir.

Risâle-i Mûze-dûzluk'un Önemi isimli bölümde sırasıyla; eserin dini, sosyal ve kültürel, dil ve üslup bakımından önemi açıklanmıştır. Yazar, dini olarak öneminin Salih peygamberin kıssa ve mucizelerini nakletmesinden kaynaklandığını belirtir. *Risâle-i Mûze-dûzluk'ta* Salih peygamber ayakkabıcılık mesleğinin öncüsü olarak gösterilmiştir. Sosyal ve kültürel bakımdan öneminin ise fütüvvet name olmasından ileri geldiğini belirten ALYILMAZ, eski Türk dili eserlerinin ahilik ve fütüvvetle ilişkisini, akı-akıllık; ahi-ahilik ve fütüvvetle ilişkilerini, fütüvvet nameler ve *Risâle-i Mûze-dûzluk'un* fütüvvet namelerle ilişkisini ve önemini açıklar.

Risâle-i Mûze-dûzluk'un Yazım ve Dil Bilgisi Özellikleri isimli bölümde; yazım ve dil bilgisi özellikleri açıklanmıştır. Yazım özellikleri bahsinde; ünlü ve ünsüzlerin yazımı, dil bilgisi özellikleri bahsinde; ses bilgisi, kavramların işaretlenmesi, isim ve fiil tabanları, kavram ilişkileri ve cümle alt başlıkları atılmıştır.

Metin kısmında ise; metnin tıpkıbasımı, yorumlu yazı çevirimi ve Türkiye Türkçesine aktarımı verilmiştir.

Konuyu ayrıntılarıyla ele alması ve baskı kalitesi ile dikkati çeken eser, Çağatay Türkçesi ile ilgilenenler için önemli bir kaynaktır.